

# 1

## Malte, mas och manjana

**Malte Stenberg skulle egentligen inte sova.** Inte alls. Han skulle bara sträcka ut sig lite på sängen. Bara en stund. Ryggen... benen... allt liksom värkte... hela kroppen öm-made... efter en hel dag på Högländaskolans svinhårda plaststolar. Tortyrmöbler var vad det var. Undrar om den... som hade designat den typen av sits... själv hade suttit på en sån i mer än tio minuter? Va? Undrar om den personen fattade vad hen utsatte tusentals elever för dagligen? Värsta misshandeln! Malte orkade inte ens räkna ut hur många timmar av sitt liv... som han hittills hade tvingats sitta på en sån där fett obekväm plaststol. Men sjukt många var det i alla fall. Det var säkert därför kroppen blev som den blev... alldeles svintung nu... och slapp.

"Men åååh... orka!" Med en kraftansträngning fick Malte upp händerna till ansiktet och gnuggade ögonen hårt... medan han stönade på... och fick ur sig lite frustration. Sen fick han en extremt kul bild i huvudet och började tröttnissa.

• • •

Fan vad bra. Designern av tortyrplaststolen skulle förstås dömas till ett evigt liv... i en värld fylld av en stenhård plast. Överallt bara plast plast plast. Hen skulle få bo och leva i en lägenhet... som antingen var lika svinkall... som ett klassrum på Högländaskolan kunde vara på vintern... när man typ fick blåskattar och frostsador av att sitta på de där plaststolarna. Eller så skulle lägenheten vara lika asvarm... som det var inne i skolbyggnaden nu i augusti... när stolssätet liksom klibbade fast mot baksidan kroppen på grund av all rövsvett och ryggsvett... så man typ fick med sig hela stolen... när man försökte resa sig upp.

"Ja jädrars..." Malte kved lite och torkade matt bort en tår med baksidan handen. Han kunde se allt framför sig. Snacka om payback time.

• • •

Allt i designerns lilla lya skulle ju vara gjort av hårdplast... allt... oavsett möbel...

i alla rum. Fullt av plastgrejer... i köket... i badrummet... i sovrummet. Hen skulle till och med få sova i en plastsäng. Sängen skulle typ se jätteskön ut på håll... men allt var förstås tillverkat av stenhård plast... och fruktansvärt obekvämt.

Nu vände sig Malte på sidan och skrattade trött in i sin mjuka kudde. Han måste bara komma ihåg det här till i morgon... eller om han orkade hitta sin mobil. För den här idén skulle klasskompisarna älska. Alla fullkomligt hatade skolans plaststolar och detta var ju den ultimata hämnden för alla år av rövsmärta och ryggproblem.

Malte blundade nöjt. Fan vad skönt. Han skulle inte sova. Bara vila lite. En pytteliten ministund. Sen... sen skulle han ta tag i allt.

• • •

"Men Malte..."

En sekund senare öppnade mamma dörren. Malte öppnade försiktigt ena ögat och fick se henne stå där med den där fruktansvärt besvikna minen i ansiktet. What? Mamma? Hon skulle ju typ inte vara hemma förrän...

"Va?" Malte kände att han inte ens orkade lyfta på huvudet.

"Va? Ja... här ligger du och sover. Du skulle ju plocka ur diskmaskinen... och städa upp lite här inne... lovade du i morse... och... hade inte du nåt prov också?"

"Jag sover inte..." Malte försökte befalla sin kropp att resa på sig... i alla fall röra på sig... men det gick bara inte.

"Lägg av..." Lydia Stenberg klev irriterat över högarna av kläder och grejer för att komma fram till fönstret. "... och varför... varför drar du ner så här?" Hon ryckte upp persiennen onödigt hårt. "Du blir ju ännu segare av att stänga ute solen..."

"Men lägg av..." Malte tryckte bländad kudden mot ansiktet. "... jag skulle bara..."

"Kom igen nu Malte." Mamma lät lite mildare på rösten. Han kände hennes hand på håret. "Du kan inte hålla på så här... du får ju *ingenting* gjort. Va? Du lovade ju... att nu... efter lovet... att du skulle..."

"Jaaa..." Han stönade ner i kudden. "... en sekund bara..."

"Okej..." Mamma suckade djupt. "Men sen får du komma ut i köket... jag vill veta hur din vecka ser ut... och vad vi kan hjälpa till med..."

• • •

Malte spolade och ställde sig gäspande framför badrumsspeglén. Var det sant liksom? Hade det ens gått några veckor in på höstterminen... och han var redan helt slut. Vem var den där bleka typen han såg framför sig?

"Kom igen..." Malte slog sig peppande med handflatorna på kinderna och spårade upp ögonen. "Vaknaaa!"

Han böjde sig fram och vred på kallvattenkranen i handfatet. Lät det strila tills vattnet var så kallt det bara kunde bli. Då kupade Malte händerna och sköljde ansiktet flera gånger.

• • •

"Var är Assa?" Malte försökte låta piggare än han kände sig när han klev in i köket.

"På fotbollen..." Mamma slutade plocka och studerade honom över kassarna på köksbordet med ett roat leende. "... precis som *varje* måndag... tisdag och torsdag vid den här tiden..."

"Ja just det..." Malte lutade sig mot kylskåpet... dolde en gäspning och nickade åt matkassarna. "... och dom *där*... när... när kom dom?"

"Dom *här*... min kära son... dom som *du* skulle ta emot? Dom kom medan du sov..." Lydia Stenberg la huvudet på sned och gav honom den där blicken... den som liksom gick rakt igenom. "Eller just det ja... du sov ju inte."

"Mäh... lägg av..." Malte kikade ner i en av kassarna. "Vad är det för smaskens då?"

"Dom ringde mig när ingen öppnade..." Mamma gav honom ännu en granskande blick. "... och jag sa att dom fick ställa det utanför dörren istället." Hon sträckte fram ett papper mot honom. "Här... receptet till dagens middag... nån kycklingrätt. Först plockar vi in alla grejer och sen är det bara att sätta igång!"

• • •

"Jävla mas..." Malte tog emot papperet och muttrade tyst för sig själv.

"Ursäkta?" Mamma slutade långa upp varor från kassarna... och spände ögonen i honom. "Vad sa du nu Malte? Svor du just till din mamma?"

"Nej... jag lovar..." Malte pekade flinande på receptet. "Nej... Masala sa jag... kolla själv morsan... Chicken Masala... dagens smaskiga middag... jag sa Masala..."

"Du din lilla..." Mamma släppte plötsligt allt och kom runt bordet. "Kom... kom hit med dig... min stora lilla pojke..." Hon sträckte sig på tå för att nå om hans hals.

"Förlåt..." Malte kramade tillbaka och mumlade blundande mot mammas hår. Ville nästan börja gråta mitt i allt. "Jag menade inte att somna förut... och jag hörde inte ringklockan... och... och jag ska inte svära... men jag är bara så... trött... förlåt..."

"Älskade unge... klart jag förlåter dig." Nu snörvlade mamma till. "Men jag blir så orolig... när du är så här igen... jag trodde..." Hon tittade upp på honom med tårfyllda

ögon. "Jag trodde det var över nu. Men vi tar tag i det igen Malte... eller hur? Va?"

"Ja..." Han försökte se övertygande ut.

"Vi hjälps åt Malte..." Mamma nickade ivrigt mot honom. "... vi hjälps åt att planera och plugga och allt... du och jag och pappa... va? Vi fixar det här... tillsammans... eller hur gubben?"

"Mm..." Malte nickade sakta. "Absolut!" Han försökte se trovärdig ut.

"Älskar dig Maltegosingen!" Mamma grät igen och kramade honom hårt hårt.

"Och jag dig..." Han fick en klump i magen.

"Och jag ska försöka att inte masa så mycket..." Mamma skrattade till. "Mas... mas ... mas... det är aldrig annat... som min pappa säger." Hon nöp honom lätt i kinden. "Så... nu plockar vi upp det här... tillsammans."

• • •

"Vad blir det här då?" Mats Stenberg drog av sig sitt svettiga träningslinne och gled barbröstad upp bredvid Malte. Han lutade sig sniffande över grytan och la handen på sin sons axel. "Hej gubben... hur är det? Jag är precis genomblöt. Det är ju typ åttahundra grader ute. Men jag tror fanimej... att jag slog mitt personbästa över bron. Helt sjukt svettigt. Men wow... det där ser ju svingott ut... och det doftar ända ut i trapphuset kan jag säga..." Han vände sig om utan att vänta på svar och skyndade ut i hallen.

"Hej älskling..." Malte hörde hur föräldrarna pussade varandra... hur har du haft det idag då... och var är Assa?"

"På fotbollen..." Mamma suckade och höjde rösten något. "... precis som varje måndag... tisdag och torsdag vid den här tiden... och... och bra..."

"Vadå bra?"

Malte kunde se ända från köket hur pappa hajade till där ute. Stannade upp en sekund.

"Andas Mats!" Mamma la båda händerna på pappas svettiga axlar. "Lugn... älskling. Du fullkomligt rusar in här och ställer tusen frågor... utan att lyssna på våra svar. Bra... det är svaret på din fråga... om hur jag har haft det idag. Jag har haft det bra. Och du skulle behöva andas lite..."

"Okej..." Pappa Mats gjorde som han blev tillsagd. Axlarna höjdes och sänktes i en djup inandning.

• • •

"Har ni allt eller?" En nyduschad pappa Mats tittade nyfiket ut genom den öppna balkongdörren.

"Tror det..." Malte satt på sin favoritplats längst in i hörnet.

"Ja... tar du med vatten och salladsskålen bara?" Mamma Lydia skannade av balkongbordet. "Resten vi får ta i köket... det blir för trångt annars med stora grytor och... är Astrid färdig också?"

"Snart... hon hoppade in i duschen efter mig... eh... var det spanska sen gubben?"

"Ja... typ..." Malte la en av de små kuddarna bakom nacken och lutade sig blundade mot den solvarma väggen. Helt slut igen. Här skulle man ha typ en stor hängmatta istället för bord och stolar. Fan vad skönt. Då kunde man till och med sova ute på balkongen... när man vill slippa svettvarma sängen. En hängmatta... och nån som gungade den åt en... lagom sakta och soft liksom.

"Typ?" Malte visste utan att se... att pappa just nu både spärrade upp ögonen och gapade lätt.

"Ja ja... lugn... manjana..." Malte gäspade stort. "Jag har fan plockat upp kassar... och lagat mat i flera timmar... kan man få lite näring först kanske?"

"Manjana?" Pappa skrattade till. "Du är väl för go grabben. Jadå... du ska få i dig så mycket näring du bara vill... men sen... sen ska du och jag plugga spanska så det står härliga till. Du ville väl ha topp på provet... eller?"

"Si si... amigo..." Malte gjorde tummen upp utan att öppna ögonen.

• • •

# 1

## Bror, bloss och burn out

"**Jahaja...**" Bror Bengtsson vaknade försiktigt till ur sin halvslummer och suckade djupt. "... ja... jag säger då det..." Han skakade lätt på huvudet... gäspade sedan stort och ljudligt... medan han lugnt konstaterade att klockan var tio över tre. Därefter lutade han sig utan brådska framåt i den vinröda plyschfåtöljen och placerade händerna på armstöden.

"Nähej..." Han pausade. "...om man kanske skulle ta och..."

Mobilsignalen fick honom att skjuta upp beslutet. Bror lutade sig sakta bakåt igen... med högerhanden varsamt letande på kavajens utsida. Först några trevande fingrar i hjärttrakten. Men nej... inte i innerfickan tydligen. Han fortsatte sävligt med nästa möjliga ställe. Fyra signaler senare hade han lokaliserat telefonen till jackans högerficka... men ännu inte fått fram den.

"Jahaja... i hemliga fickan..." Bror Bengtsson log roat för sig själv. Fodret i den väl-använda kavajen hade börjat ge sig lite här och var... med början för något år sedan eller så. I höger framficka hade det sakta men säkert skapats ett hemligt utrymme mellan fickans foder och kavajtyget... där ett och annat försvann ner och gömde sig. I början bara småsaker... som enstaka gem eller sudd. Men med tiden hade hålet blivit stort nog för såväl tändare som nycklar... och nu tydligen även mobilen.

• • •

När han väl krånglat ut telefonen var den tyst. Bror studerade bekymrat det träsiga fickfodret och suckade lätt. Favoritkavajen höll på att sjangsera fullkomligt. Han slängde en kort blick på skärmen... innan han placerade mobilen på fönsterbrädan. Med en stor och ljudlig kraftansträngning... tog sig Bror stönande upp ur den väl-suttna fåtöljen. Efter alla dessa år så var den ju som gjord för honom.

"Aj... aj... oj... oj..." Han satte handflatorna mot svanken och sträckte grimaserande ut ryggen.

Ja... okej då... det kanske inte var den ultimata sittställningen för hans rygg... men

det kändes alltid först när han reste på sig. Ännu en anledning till att sitta kvar.

"Då ska vi se..." Bror Bengtsson trevade i innerfickan och fick upp cigarettpaketet. Han öppnade locket och kikade ner i det för att lokalisera den halvrökta cigaretten... från tidigare idag. Visst hade han sparat den? Jodå... där låg den allt. Medan han nöjt stoppade stumpen i mungipan och trevade efter något att tända med... ringde mobilen igen.

"Men var i hela friden är...?" Bror fick med ens en bekymrad rynka i pannan medan han rotade runt i alla tänkbara fickor. Hade han förlagt tändaren?

"Aha..." Han sprack upp i ett leende... lagom stort för att inte tappa ciggen. "... hemliga fickan förstås..." Han skrockade nöjt... medan han fiskade upp den.

• • •

Bror Bengtsson drog ett djupt bloss och lutade sig drömmande fram mot fönstret. Han gjorde ett halvhjärtat försök att blåsa ut röken genom öppningen... medan han tryckte på grön lur. Fortfarande högsommarvarmt fastän det snart var september. Några efterslänrare sprang runt där nere... lekte och lät. Kutade kors och tvärs över Högländaskolans asfalterade skolgård... mitt i solen. Hur orkade de?

"Ja... hallå..." Han gjorde ännu ett oengagerat försök att blåsa ut röken genom fönstret... men det mesta kom in igen.

"Ja hej... Malin här..." Hon tystnade. "Eh... kommer du eller?"

"Kommer?" Bror tog ett sista bloss på fimpen och brände sig nästan på fingrarna. Han grimaserade tyst för sig själv... hostade till och släckte cigaretten i blomkrukan.

"Ja... vi har ju... eh... möte med Linda och Rune nu... det började klockan tre..." Malin talade tyst. Förmodligen för att de andra inte skulle höra. Hänsyn och respekt. Sånt var hon alltid noga med. "... om elevvård... Gabriel ville börja... för han måste gå sen... men... kommer du?"

"Absolut..." Bror tryckte ner fimpen i jorden så den inte syntes. Måste komma ihåg att sanera den där krukan sen... vid tillfälle. Började bli lite väl fullt i jorden. "Jag var precis på väg... men så ringde en förälder och... ja... du vet. Jag kommer... alldeles strax. Ska bara... var... var är det nånstans?"

"Lindas rum... och ... eh... jag tog kaffe till dig... men... men det kanske inte är så varmt nu..."

• • •

Några minuter över halv öppnade Bror dörren till specialläraren Linda Lundbergs

rum och smög in. De satt runt ett bord i bortre delen. Linda nickade vänligt mot Bror och pekade välkomnande på en ledig stol. Biträdande rektor Rune Lange snörpte lite lätt på munnen och tittade på klockan. Kollegan Malin Sahlin log och såg lättad ut. Den andra arbetskamraten... Gabriel Gertner... la inte märke till honom över huvud taget. Han verkade vara helt inne i en lång utläggning.

Bror sjönk långsamt ner på stolen och pekade frågande mot en kaffekopp... med ett skyddande lock på... i form av ett skrivhäfte.

"Min?" Han mimade mot Malin och fick en bestämd nick till svar.

Bror gjorde tummen upp och la bort häftet. Han log. Svart kaffe... och förmodligen med precis den mängd socker i... som han föredrog. Malin hade alltid full koll. Visste precis vad han gillade. Hur han ville ha det. Nästan oavsett vad det gällde. Nu till exempel... hann Bror inte ens tänka ordet kaka... innan en chokladmuffins sakta föstes fram mot honom... ljudlöst på en servett... rakt över bordet. Bror blev alldeles varm i hjärttrakten.

• • •

"Men tack snälla!" Av ren glädje glömde Bror bort att prata utan ljud. Hans spontana tacksamhet avbröt Gabriel Gertners rapport. Samtliga blickar vändes mot honom.

"Förlåt... men jag..." En överlycklig Bror höll upp muffinsen så att alla kunde se. "Fatta vilken kollega jag har! Va?" Han log med hela ansiktet. "Här har man jobbat hela dan... och så bara..." Bror skickade en dramatisk slängkyss över bordet.

Malin Sahlin tittade generat ner i bordet. Hon gillade inte att vara i centrum.

"Jaa Bror... jag håller fullkomligt med..." Linda Lundberg kvittrade till och klappade Malin uppmuntrande på axeln. "Vi fick varsin allihop förstår du. Så gott så. Ja... du tänker då på allt och alla... hela tiden. Tack igen snälla Malin. Ja... du fick ju till och med rädda den sista..." Hon skrattade till igen. "Gabriel... du ville ju ha en till... så gott var det."

"Skulle det där vara roligt?" Gabriel Gertners uppretade röst fick alla runt bordet att tystna. Han spände förargat ögonen i Linda... innan han vände sig mot Bror. "Nu var det så här... att när jag... efter en oerhört ansträngande dag... för att inte tala om hur kolossalt påfrestande hela... hela terminsstarten har varit för min del..." Gabriel satte en desperat hand mitt på sin hårlösa hjässa. "När jag vid mötets början räknade antalet mötesdeltagare till fyra och antalet kakor till fem... så tänkte jag att... att ingen kanske hade något emot... att jag tog en extra. För att överleva helt enkelt."

Han slog ut med armarna. "Jag tänkte att denna... denna snart utbrända kropp..."



kanske kunde orka fram till arbetsdagens slut... om jag fick i mig aningens mer näring..."

• • •

"Så... så... mina vänner..." Rune Lange satte upp sitt pekfinger i luften. "Ingen fara skedd. Nu blev det ju bra i alla fall. Alla har fått en muffins var... och det tackar vi så hemskt mycket för... Malin. Jättejättesnällt. Men nu... när alla är på plats..." Han tittade till kort på Bror. "... så behöver vi faktiskt fortsätta här... med vad vi är här för. Vi behöver prata elevvård." Han pekade lite stressat på väggklockan. "Vi har tjugo minuter på oss... och vi ska hinna med 6A och 6C också innan dess. För du var väl i stort sett färdig med din.. 6B Gabriel eller? Och du skulle iväg på något möte?"

"Eh... ja... jo... nu har ju jag emellertid så många fler case... så oerhört många fler fall och diagnoser i min grupp än i övriga sexor... så det är ju inte mer än rätt att jag får ta större delen av elevvårdstiden i anspråk..." Gabriel Gertner hade svar på tal.

Bror lutade sig lugnt tillbaka och tog ett stort bett i sin chokladmuffins... tuggade och njöt. Det här var ungefär som att vara åskådare på en tennismatch. Han iakttog hur Rune Lange samlat båda händerna på bordet framför sig och tog sats.

"Men Gabriel... jag tror... att vi har fått bilden ganska klar för oss nu... med hjälp av din... din väldigt ingående redogörelse här idag... plus allt det du mejlat oss innan... och till skolans elevvårdsgrupp... din uttryckliga önskan om extra stöd i klassen..."

"Ja... om jag inte får det stöd som fordras... om inte skolan tar sitt ansvar i den här frågan... så... så kommer jag definitivt snart att vara utbränd..."

• • •

"Ja... men då så..." Linda Lundgren vände sig... lite ansträngt leende... mot Malin och Bror... när Gabriel Gertner slutligen försvunnit ut genom dörren. "Då har vi tio minuter kvar i alla fall... och vem av er vill börja?"

"Bror?" Malin tittade frågande på honom med höjda ögonbryn. "Ska du..."

"Nej nej..." Bror Bengtsson plockade omsorgsfullt upp en förrymd smula från bordet och stoppade in den i munnen... lyfte sedan kaffekoppen för att suga i sig den sista droppen. "Kör du... jag har inga case alls... vad jag vet..." Han skrockade gott åt ordet Gabriel använt. "Case förresten... ja herregud... då tänker jag på det där programmet... vad heter det nu? Som går på torsdagar... ganska sent..."

"Cold case... kanske?" Malin försökte hjälpa.

"Nej..." Bror kliade sig fundersamt i nacken. "... det är nåt med..."

"Ja... vi kanske kan ta det där med teveprogram senare..." En uppenbart jäktad Rune Lange pekade uppmanande på Malin Sahlin. "Så Malin... om inte Bror har nåt direkt... så kanske du kan ta ditt?"

"Absolut..."

• • •

"Ja... men då så..." Linda Lundgren log mot dem. "Då har vi koll på läget hos dig Malin och... om du inte hade något alls då Bror så..."

"Nej... nej... vi kan sluta där. Jag har bara A-barn i min klass..." Bror Bengtsson brast i skratt. "Och jag är... som tur är... heller inte på gränsen att bli vidbränd..."

"Utbränd... menar du?" Rune Lange snörpte lätt på munnen... reste sig snabbt och sköt in stolen ordentligt efter sig. "Ja... tack för idag då." Han såg sig omkring som att förvissa sig om att han inte glömt nåt.

"Jaa du... vissa blir faktiskt till och med vidbrända..." Bror drog båda händerna genom håret. "Du Lange förresten... vet du vad raggare kallar utbrändhet?"

"Eh... raggare?" Rune vände sig stressat om i dörröppningen och tryckte en röd mapp mot bröstet. "Eh... nej... det vet jag inte."

"Burn out..."

Medan Rune Lange försvann ut genom dörren satt Bror Bengtsson ensam kvar vid bordet... och skrattade åt sitt eget skämt... så hela han hoppade.

• • •